

Déli Hírlap

16

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP
FELIÍRÓ SZERKESZTŐ:
VUCHTICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesvárosi és vidéken házhoz kézbesítés
havi 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre
600 lei. — Külföldön havi 90 lei, negyedévre 230 lei,
félévre 430 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt.
Alkalmi hirdetések és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

Előfizetési árak: Temesvárosi és vidéken házhoz kézbesítés
havi 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre
600 lei. — Külföldön havi 90 lei, negyedévre 230 lei,
félévre 430 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt.
Alkalmi hirdetések és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / SZERDA / SZEPTEMBER 12 ARA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 212. SZÁM

Briand nagy beszéde a népszövetségi közgyűlésen a békéről és a kisebbségek jogairól

Genf, szeptember 10.

Mert a svájci delegátus a Népszövetségben azt indítványozta, kérjenek a hágai bíróságtól döntést arra vonatkozólag, vajjon a nemzetközi állandó bíróság szakszavának kikéréséhez elegendő-e a tanács kebelében az egyszerű többség. Az indítvány a kizárólagos delegátusainak körében nagy nyugalommal fogadták.

Románia bejelentette a Népszövetségnek, hogy az optansügynek a népszövetség előtt való tárgyalásában többé nem vesz részt, ellenben hajlandó a további közvetlen tárgyalásokra és a

tárgyalás színhelyéül Páriszt ajánlja. A p p o n y i, aki erről a kérdésről Briand francia külügyminiszterrel is tárgyalt, kijelentette, hogy semmi akadályja nincsen annak, hogy a két állam megbízottai még ebben a napban összejöjjenek Párisban közvetlen tárgyalásra.

A tegnapi ülésen Briand zsuftolt karzatok előtt és feszült figyelem mellett beszélt. Beszédének vezérfonala, hogy a háborús összeütközések borzalmas korszakának végét kell vetni. A békét szilárd alapokra kell fektetni. Ma senki nem gondol és nem is gondolhat erőszakra és fegyveres elintézésre a

nemzetközi ellentétéknél. A nemzetek biztonsági érzete megszilárdult és a kisebbségek jogait nemzetközi szerződések védelmezik. Minden kérdésnél mindig előbbre való a béke ügye. A nemzeteknek ezt kell mindig szem előtt tartaniok. A béke érdeke nem engedi, hogy az egyes nemzetek katonai kiadásait növeljék. E tekintetben a jelenlegi állapotokon változtatni nem szabad. A beszéd végén nagy hévvel hangoztatta, hogy a Népszövetségnek minden erejét a nemzetközi béke biztosítására kell fordítani. A beszédet tetszésnyilvánítások többször szakították félbe.

Szakadjon szét minden ha nem tudják megteremteni az egyenjogúságot Jugoszláviában, — mondják a horvátok

Zágráb, szeptember 10.

Horvátok és szerbek között áll a harc. A horvátok nem engednek követelésükből, a szerbek pedig fenyegetőznek. A politikai körök az a nyilatkozat-háború izgatja, mely a szerb és horvát politikusok között folyik. A belgrádi politikusok azzal vádolják a zágrábiakat, hogy Horvátországot le akarják amputálni Jugoszlávia testéről. Erre a vádakra válaszolt most M a c s e k a parasztpárt elnöke és többek között a következőket mondotta:

— Nem tudom, ki mondta ki elsőnek az „amputáció” kifejezést. Mindenestre azonban, megfelel a szerb mentalitásnak, amely egyszerűen kibővített Szerbiának tekintti az SHS államot.

— Ha ez az állam de jure is az volna, ami de facto — akkor lehetne szó az amputálásról is.

Rendkívül örülök, hogy Belgrádban

is kezdik belátni, hogy a járt uton nem lehet tovább menni. Még inkább örülnék, ha olyan meggyőződésre jutnának, mint aminőt a parasztdemokrácia már augusztus elseji határozatában kimondott, hogy a teljes egyenlőséget és egyenjogúságot követeli mindazon történelmi határokkal bíró egységek számára, amelyekből ez az állam megalakult. Ez nem egyes tartományok kibővítését jelenti, hanem a nép szuverenitását és megővését az állam egységének kifejezéséül, befelé azonban biztosítva a legteljesebb egyenjogúságot, mentesen minden hegemonisztikus törekvéstől.

— Ha ez nem lehetséges, úgy szakadjon szét minden. De ez nem amputáció, hanem szakadás. A mérvadó belgrádi köröktől függ, hogy melyik uton indulnak el!

— Mi horvátok nem félünk egy esetleges szakadástól és nem is kell félnünk. Európai kultúrával bíró nép

vagyunk és képesek arra, hogy viszonyokat szomszédainkkal rendezhessünk. Ez annál könnyebb dolog most, mert Albánia kérdése miatt a balkáni politikai helyzet súlypontja ma Zágrádban van. Tehát vagy teljes egyenjogúság, vagy szakadás, de amputációról szó sem lehet.

KOMMUNISTA PROPAGANDA OLAȘZORSZÁGBAN. Rómából jelentik: A Róma környéki falvakban három napos razzia során hatvan kommunistát fogtak el. Ganzanban tízkes nyomdát fedeztek föl, amelyben tízezer darab röpiratot foglaltak le.

GÖRÖGORSZÁG KÖZELEDÉSÉNEK JUGOSZLÁVIAHOZ. Athénből jelentik: Karapanosz külügyminiszter Genfben jövet kiszáll Rómában, hogy aláírja a görög-olasz barátsági szerződést. A szerződésnek hír szerint a keleti államokra nagy fontossága lesz, azonban semmiféle éle nincsen más országra nézve. Ez a szerződés hír szerint kilinduló pontja lesz a Jugoszláviával meginduló tárgyalásoknak.

ÚJABB TÁRGYALÁSOK PÁRISBAN. Bukarestből jelentik: A belügyminiszteriumban tegnap este fontos tárgyalás folyt Duca belügyminiszter és Chiriaceseu, a Banca Nationala igazgatója között, aki most hazatért vissza Párisból és beszámolt a külföldi pénzesportokkal folytatott tárgyalásainak eredményeiről. Anononcu újabb instrukciókkal Párisba utazott a tanácskozások folytatására.

TÓT EMIGRÁNSOK MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: A külföldről politikai üldözések miatt egyre több tót emigrál Magyarországra. Most már Magyarországon megalakították a tót menekültek szövetségét. Ennek neve Szme, ami magyarul annyit jelent: vagyunk. Az elnöke megnyitó beszédében hangoztatta a tótságnak szülőföldjéhez való hazatérését, ahonnan azonban a katonaság és a cseh hivatalnokok brutális elűzése miatt menekülni kénytelenek.

VÉRES ZSIDÓÜLDÖZÉS LITVÁNIÁBAN. Kovnából jelentik: Vilniusi litván városkában a Vasfarsandó nevezetű fasisztaszervezet véres pogromot rendezett. A fasiszták Slováki ezredes vezetésével vonultak megrohanták a zsidók házeit, lefoglalták a férfiakat és megbecsülték a nőket. A rendőrség tétlen nézte végig a vérengzést. A pogrom a hátság összeszedte a sebesülteket, akikkel a kórház teljesen meg-

FRANCIA MILITARIZMUS ÉS KELLOG-PAKTUM. Párisból jelentik: Painlevé hadügyminiszter marneji esete évfordulója alkalmából tartott ünnepélyen kijelentette, hogy a Kellog-paktumnak Franciaország általi aláírása azért vált lehetségessé, mert annak idején a franciák megnyerték a marneji esatát. Franciaország Európa mai helyzetére tekintettel nagy elővigyázatlanul követne el, ha a fegyverkezésemondana.

Legolcsóbban vásárolhat a Józsefvárosi Szőnyeg és Linoleumáruházban

ez minőségű futószőnyeget Lei 45
szokos vászont asztalbevonásra mtr. „ 80

Andó nagy raktár: Ottománterítők, asztalterítők, függönyök, sportcikk, játékok, gummi- és zelluloid árukban.
Tornacipók En gros és detail eladás

Popper Gyula Timisoara, Bulev. Berthelot (Kossuth Lajos utca) 5. Telefon 18-75.

Ország a tenger alatt

Hollandiában a csatornák vize a magas gátak között a rétek fölött folyik

Temesvár, szeptember 10.

Előző cikkemben a hollandusok tisztaságáról igyekeztem szemléltető képet nyújtani, ezúttal is inkább asszonyoknak való kérdésekről írok. Sok téves fogalmunk van a hollandus életmódról és így sok képzetünk helyreigazításra szorul. Az alábbiakban adok néhány slágvortzerű helyreigazítást.

A konyha

Picike, de ragyog, itt készül a híres hollandiai koszt. Gázon főznek, a fa vagy szén ismeretlen, tehát a resó a központ 4-5 gázcsappal, a négyszögletes veknit is ebben sütik. A holland kenyér alatt gyengébb minőségű hófehér kalács értendő. Van fehérös rozskenyérük is.

A húst a mészáros fölszelve, vagy madzagolt göngyben, sózva szállítja, csak a serpenyőbe kell tenni. Krumplit, zöldséget a kofa szállít házhoz megfizetve. A holland krumpli a legjobb a világon, jobb a szászországinál is. A krumpli egy gépbe megy, hármat csavarnak rajta és meg van hámozva. Egészen főzik sóban, esetleg szeletekben sütik vajon. Minden aprítás géppel megy. A mosogatás is egy külön medencében, a szakácsné (mindig a háziasszony vagy leánya értendő) akár keztyűt húzhat. Az ebéd félóra alatt kész. Ez az ebéd: hús, krumpli és vízben főtt zöldség, meg hideg saláták. Vasárnap, vagy vendégnek jár hig husleves belévdagált főtt hussal és gyári tézsiával, utána az obligát pu ding. Ez a holland ebéd, egy évben háromszázhatvanötösör. Konyhaművészet nincs.

A hollandus háromszor eszik napjában. Délben húst, reggel és este kenyeret. Ő így mondja. Husevés alatt fenti ebéd értendő, megjegyezve, hogy a sült valóban jóízű, de gép vágja papírvékonyra és nem illik két szeletnél többet enni. Két szelet az körülbelül öt deka.

A kenyérevés pedig annyit jelent, hogy tíz milliméter vastag kenyérszeletre vaját kennek lehetőleg kenyérre (vajatlan kenyeret enni talán illetlenség számba megy), erre jön sonkaszelet, vagy sajtszelet, vagy parizer, vagy finom friss hering. Az ember megeszik 5-6 szeletet, leönti reggel egy pár csésze barnára főtt teával, este ugyanannyi hig, de illatos kávéforrázattal és megvan a kenyérevés. Egy évben hétszázharmincszor.

Aki szereti, megélhet rajta, mint a hollandusok.

Facipő és főkötő

Ilyet egyszerűen nem látni Hollandiában, Faluhelyeken se láttam. Hollandiának vannak parasztjai, de nincs parasztviselése. Városi embert nem

lehet a falusítól szétismerni, akár ünnepeken, akár dolgozik.

A közismert holland népviselet Mar-

Szélmalom, mely nem örül

Ez csakugyan sok van, de legalább rájöttem, hogy miért. Csak kevés szőlő van, mert ami rozs meg zab egy, vidékeken megterem, annak feldolgozására kevesebb szélmalom is elég volna. A legtöbb az államé és arra szolgál, hogy vizet szivattyúzzon. Hollandia nagy része a tenger színe alatt fekszik, a Rajna-delta ágait összekötő csatornák magas gátak kö-

zen szigetén látható, Amszterdammal szemben. Muzeumi dolog, most pénzürt mutogatják.

zött folynak a rétek fölött. A rétekre szivárgó talajvizet meg a csapadékot árok gyűjtik össze és szélmalom ereje emeli föl a csatornába. Groszteszk látvány, amikor a szélmalom között vitórlások, vagy éppen gőzhajók uszkálnak a smaragd zöld réteken. Persze a töltésektől nem látszik a keskeny csatorna vize.

A ruha és a divat

A négy legnagyobb város utcai forgalmának és üzleti kirakatainak tanulmányozása egy eredményt ad: a női divat nem ismeri a finomat sem felső ruhában, sem fehérneműben. A társadalmi állás különbségére nem lehet a ruházattól következtetni, mert minden uniformizálva van. Csak komersz árut látni, azt is közepes minőségben. A kalap megindítóan naiv, a mi itteni fogalmaink szerint megmosolyogni való. Jobbfajta felsőruha viselője biztosan idegen. A cipő tetszetős, kivált Amszterdamban, de minősége silány. Finom fehérneműt nem ismernek. Kézimunkásat nem látni. A

hölgyek többsége grenadin ruha alatt vékony trikót hord.

Az ablakokon remek mintájú függöny kötelező, mind gyári munka. Asztal és ágyneműben a lenvászón ismeretlen, a szalvétát szívesen megspórolják. Faluhelyeken a zsebkendőt is. Az ágynemű pamutvászón lepedő, kicsike párna és lepedővel bélelt flanel takaró. Matracuk és vánkösük vattával van tömve.

A fehérnemű kifogástalan fehér. Hetenként mosnak, az egész országban hétfőn és a füre terítve a napon szárítanak. Ezért nem lehet talán sehol szebb színű fehérneműt találni.

Köszöggfalvi Endréné

Magyar ígehirdetés hat bánsági községben a kisebbségi feladatokról

Temesvár, szept. 11.

A Magyar Párt temestonontali vezetője vasárnapra hat községben tüzött ki népgyűléseket. Ezek közül az óbébai gyűlési technikai akadályok miatt nem lehetett megtartani, ellenben Porgányban, Pusztakereszturon, Bolgártelepen, Óbessenyőn és Valkányon igen szépen és nagy lelkesedéssel folytak le a gyűlések. A központi vezetőség részéről a gyűléseken résztvettek Ambrózy Andor báró elnök, Németh Kálmán alelnök, Pál György dr. főtitkár, Gyulai János dr. Pogány László és Holó Gyula. Ambrózy Andor báró valamennyi gyűlésen elnökölt és ismertette a Magyar Párt céljait feladatait és ismertette eddigi eredményeit. A többi központi kiküldött felváltva beszélt valamennyi gyűlésen kulturális, gazdasági és szervezkedési kérdésekről. A pusztakereszturi gyűlésen Schreiver Viktor, a nagyzent-

miklósi magyarság ősz vezére is résztvett és gyűjtő hatású beszédet mondott. Az egyes községek altagozatainak elnökségei — melyeket még a nyáron tartott nagyzentmiklósi gyűlésen választottak meg — pontos beszámolót adott a helyi mozgalom eredményekről és a tagmozgalomról. Mindenütt örvendetesen emelkedik a Magyar Párt tagjainak a száma, ami annak a jele, hogy a romániai magyarság kezdi felismerni annak szükségességét hogy mind magyarnak egy táborban van a helye. Kedves jelenség volt az is, hogy Bolgártelepen és Óbessenyőn az ott élő bolgár kisebbség is szép számban vett részt a gyűléseken. Valkány községben számos román polgár is megjelent a gyűlésen, akikhez Németh Kálmán intézett beszédet, hangoztatva a magyarság testvéri szeretetét a románsággal szemben.

Házról-házra jár két család és olcsó gázresókkal csapja be a közönséget

Temesvár, szept. 11.

A temesvári gázgyár nemrég hírlapi közlésben figyelmeztette a közönséget hogy a város területén két fiatalember járkal, akik a gázgyár nevében újfajta gázresókat adnak el. A

figyelmeztetés azonban nem riasztotta el a két fiatalembert, mert azok azóta is vigan üzük manipulációjukat. Házról-házra járnak és sorra felkeresik azokat a családokat, amelyeknek lakásába gáz van bevezetve. Ott elő-

adják, hogy a gázgyár igazgatóság új gázresókat akar elhelyezni, amelyek sokkal jobbakk az eddig használtaknál és fele annyi gázt sem fogyasztanak, mint a régiek. Mindjárt meg is mutatják a mintát. Egy darabja ezer lei és ennek a fele előre fizetendő, a másik fele pedig akkor, ha a gázgyár a resót lezárja. Sok helyen felülnek nekik és megrendelik az új gázfűtőt. Ha olyan helyre találnak jönni, ahol a gyár hírlapi figyelmeztetését olvasták, ott maguk mellettatlankodnak a legjobban a két családjárása miatt és előszednek egy csomó igazolványt annak bizonyítására hogy nekik tényleg van megfizetésük a gázgyártól. Számos megrendelő család, amely a gázfűtőt megrendelte és azt az ígért időre nem kapta meg telefonon sürgette azt meg a gázgyártól. A gázgyár ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett a rendőrség, amely most detektívjeivel keresheti a két szélhámost, akikről pontos személyleírás áll rendelkezésre. A rendőrség arra kéri a közönséget, hogy ha valahol a két fiatalember jelentkezik, azonnal adják át őket a legközelebbi rendőrnek.

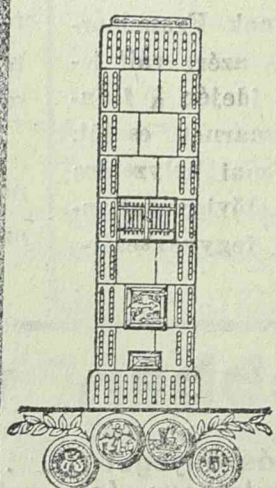
A Déli Hírlap mozgalomának gyors sikere

Temesvár, szeptember 11.

A Déli Hírlap mutatott rá először annak szükségességére, hogy a Temesvár környéki utakat, valamint a város területén is azokat az utzakaszkaszkas, amelyek állandóan portengerben usznak, olajjal kellene portalanítani. Egy temesvári polgár, Stóhr János, aki az eszmét fölvetette — miérint megírta — tanulmányozta is a kérdést Budapesten és onnan bő tapasztalokkal tért vissza. Tanácsait elmondta a városházán, ahol most elhatározták, hogy a Vadászöröbe, Kisodára, a Vágóhidra, a köztemetőbe vezető utakat, valamint más utárszleteket is, a jövő esztendőben romániai olajjal — aminőt Budapesten és más világvárosokban is használnak — fognak portalanítani. A strandra vezető kocsintat szintén olajjal fogják öntözni. A jövő évi költségvetésben a külső utaknak olajjal való portalanítására egy millió leit irányoztak elő.

Tanuljon az Erzsébetvárosban a nyilvános jogu Babonné Ambrus Irén Iskolában, Tirol-utca 78. Román, német, magyar egységes gyorsírást, gépírást, helyesírást, levelezést, szépírást. Havonta új tanfolyam Mersékelt tandíjjal.

Pucher András Cserépkályagyár Timișoara-Iosefin Strada I. C. Brătianu No. 6 Józsefváros, Ur-utca.

Állandó nagy raktár Cserépkályha és kandallókban Tűzhely és tűzhelycsempék fehér és különböző más színekben Payence-falburkolati lapok Keramik-padlólapok Chamottetégla és 2358 Chamott-liszt.

Aug. 17. - Szept. 15. 50% utazási kedvezmény Budapestre a közmuipari kiállításra. Igazolványok és kedvezményes jegyek

„BIRDEV” utazási iroda pályaudvari kioskjában. Tel. 3-83 és a Bánati Hitelbank utazási irodájában. Str. Alba Iulia 3. T-1. 5-93. 2496

1-2 szobás házak heti és havi Kardostelep részletfizetésre eladók Telef.: 11-03 intézőségéé

Egységes nagy fronton antiszociális harcot indítottak a vendéglősök a kis kifőzések ellen

Temesvár, szeptember 10.

A vendéglősök szervezete állást foglal a kifőzésekkel szemben és a vendéglősök felügyelet alá akarja helyezni őket, hogy a higiéniai szempontok kifogástalanul érvényesüljenek. Ettől tekintve aztán már nem kíván többet, csak még annyit, hogy váltsanak szabályszerű iparigazolványt és fizessenek rendes állami és községi adót. Azt ami a higiénát illeti, szép a szervezet ezen nemes gesztusa a közönséggel szemben, de úgy véljük meglehetősen illetéktelen védelem mindaddig, míg azt magunk nem kérjük. Kecskére ne bizzunk káposztát.

Ha a vendéglősök konkurrensi buzdalmukban odáig mennek, hogy fekete listát állítanak föl és speciális pótdadályokról gondoskodnak, ez mindenestre felette érdemduis tett lehet Nedeauru pénzügyigazgató előtt, de bennünk nem kelt különösebb elragadtatást.

Egy morális, mint közéleti szempontról igen kedvező értéket javaslat. Árfehlajtó tendenciájú, hogy a kifőzési árak ne lehessenek olcsók, tehát antiszociális, közérdektelen.

Vizsgáljuk meg csak az ellenséges ábrát, mely ellen a hatalmas vendég-összervezet ily szokatlan módon felvonul. A vendéglősök köréből nyert felvilágosítás szerint 33 kifőzés létezik Temesvárott, mely ötfől huszonöt személyig ad kosztot helyben, illetve házhoz hordva. Eszerint tehát közepes körűben körülbelül 300-400 ember él kifőzési kosztot Temesvár száz ezer lakosából. Aki ötnél kevesebbet kosztoltat, annak nagylelkűen megkegyelmezzék a szervezet. Megkérdeztük azt is, hogy milyen társadalmi kategóriához tartozik ez a harminchat egység. Nagybárá nyugdíjas tisztviselők, özvegyek, letört vendéglősök.

Tehát a társadalom páriáin kívül volt kartársak is! Ezeket akarják egy kis adóprotekciónak részesíteni, hogy jobban csusszanak a jegen.

Man sieht die Absicht und wird verstimmt. Bizarr kívánságok ezek, e-orkorba köthetünk belőlük: néhányat. Például az a vendéglős, aki eltakarított egy padsort a város közterének kelles közepéből, mert kihallatszik a zené. Tehát küzdelem az olcsóság ellen, a legképtelenebb irányokkal. Hogy az az asszony, aki a szeszgyárban takarít és férje munkás, jogtalan előnyöket élvez, mert aztán hazatohan pár emberre főzni, hogy valahogy megélhessen. De vajjon takarítana-e, ha olyan bőségesen jövedelmezne a főzés, mint ahogy azt egyesek képzelelik?

Hogy a közönség nem nagyon rajong a vendéglői étkezésért, annak egészen más oka van.

A legzsengőbb kacasult, mikor még primör volt, ötvenöt leibe került, ma a szezon teljében, még bánival sem lett olcsóbb, pedig egy pár százhatvan leies kacását nyolc porcióra is apróznak.

Megtörténik, hogy egy-egy helyen kétszemélyes, szafaládával garnirozott finom imbiszért száz leít is kérnek, ugyanakkor egy másik étteremben beáztatott zsemle és kenyérdarabokból készül a császármorzsa. S a

hus? Nyár van; az egész világon mindenütt ilyenkor könnyitene a táplálkozásban igen fontos egészségügyi okokból, váriálják, alkalmazkodnak a kívánalmak szelleméhez. Mért nem adnak kis adag sültet is, mint békében volt? Hogy ezek a kis egyszemélyes olya borasztó előnyös helyzetben volnának? Tagadjuk!

Ott a régi berendezkedés, a szakértelem, a nyílt helyiség, a nagyban üzem minden fölénye,

tessék elfogadható áru étlappal szolgálni, jó konyhát vinni és akkor egy ember sem fog kimaradni

a vendéglőjéből, ahol megtalálta a számadását.

Nagyszerű fegyver van a vendéglősök kezében: a szabad verseny. Éppen elég erőt és biztonságot ad, ne védelmezzék a legdrágább romániai étlapok integritását nyugdíjasok és özvegyek elleni kirohanásokkal, kik keserves egyéni munka árán tudják megvalósítani azt, amit ők nem: a szegényebb emberek legalább relatíve olcsóbb ellátását. A vendéglősök vannak a közönségért és nem a közönség a vendéglősökért.

Flaneur.

Véres szerelmi dráma melynek hőse egy volt temesvári gyógyszerészkapitány

Bukarest, szeptember 10.

A Boulevard Elisabeten levő Princlar-szállóban véres szerelmi dráma játszódott le. A dráma főhőse Kiss József gyógyszerészkapitány, aki az utóbbi időben Galauban teljesített szolgálatot. Kiss József azelőtt Temesvárott szolgált és itt meg is nősült. Felesége egy temesvári polgári családnak a leánya, akitől azonban alig két évi házasság után elvált. Az elválás oka az volt, hogy megismerkedett egy Teodorescu Mária nevű fiatal özvegyasszonnyal, akibe hajósan beleszeretett. Közben Kiss Józsefet Bukarestbe helyezték. Itt megismer-

kedett Constantinescu főhadnaggyal, akivel hamarosan meleg barátságot kötött. Constantinescu, aki nős ember volt, udvarolni kezdett Teodorescunénak, és az ő kedvéért elhagyta a feleségét. Kiss József tegnap Galauból Bukarestbe jött és kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, ez azonban hajthatatlan maradt. Erre revolvert rántott és több lövést adott le a főhadnaggyra és Teodorescunéra. Azután főbelötte magát. A katonai kórházba szállították, ahol meghalt. Constantinescu állapota súlyos, Teodorescuné sérülése azonban könnyebb természetű.

Heves vita után összeszurkálta barátnőjét egy temesvári kereskedő

Temesvár, szeptember 11.

Tegnap délben tizenkét órakor a Városház-utcában siető közönség óriási lármára lett figyelmes, amely a 9. számú ház első emeletéről hangzott. Veszekedés, verekedés lármája kész-tette az embereket megállásra, majd ablaküveg esőrpöplött és a kitörött ablakon keresztül egy véres arcú nő kiáltott segítségért. Az összeesődült emberek értesítették a legközelebbi rendőrt, aki felszaladt a ház emeletére és ott bezörgetett Fellegi Árpád kereskedő lakásába, ahonnan a láрма hallatszott. Az ajtó zárva volt és azt csak ismételt zörgetésre nyitották ki. Mikor a rendőr belépett, az ajtó, a padló és a fal tele volt vérrrel a diványon vértől borított arccal egy nő

feküdt. Fellegi Árpád kereskedő pedig késsel a kezében a szoba közepén állott.

Az áldozat A l s c h e r Leontin, akit hosszú éveken át benső baráti viszony fűzött Fellegihez. Tegnap délben veszekedés kezdődött közöttük, ami csakhamar verekedéssé fajult. Fellegi magáról megfeledkezve kést rántott és a nő fejét és arcát összeszurkálta. Fellegi csak akkor ócsudolt fel dühéből, amikor a rendőr feljött a lakásra. A rendőr értesítette az esetről a mentőket, akik hamarosan kivonultak a helyszínre. A hét szuras közül, amely a nőt érte, szerencsére egy sem volt súlyosabb természetű. A rendőrség az ügyben megindította nyomozást.

Az ügyvédek kongresszusa szigorúan bírálta az igazságügyi kormányzatot az igazságügyminiszter jelenlétében

Temesvár, szeptember 11.

A romániai ügyvédi kamarák szövetsége most tartotta Krajován évi kongresszusát, amelyen a temesvári kamarát C i g a r e a n u Liviusz dr. dekan, U n g á r Adolf dr. pródekan és B o t e z Demeter dr. képviselték. A kongresszuson jelen volt Popescu igazságügyminiszter is. Dobrescu elnök erős bírálatban részesítette az igazságügyi kormányzatot és meg-

jelölte azokat a teendőket, amelyek az igazságszolgáltatás reformja tekintetében szerinte elengedhetetlenek. A kongresszus foglalkozott azután a Bukarestben építendő ügyvédházzal, amelynek létesítésére tizenöt millió leire van szükség. Az erre a célra rendezett sorsjáték eddig azonban mindössze öt millió leit eredményezett. A fennmaradt tíz millió lei értékű sorsjegyet felosztják az egyes ügyvédi

kamarák között, amelyek viszont gondoskodnak róla, hogy a sorsjegyeket tagjaik megvásárolják. Az ügyvédszövetség elnöke jelentette, hogy az 1923-ban hozott ügyvédtörvényt már négyszer módosították és mindig hátrányosan. A legutóbbi módosítás egy előkelő ur fiának érdekében történt. Az ügyvédtörvény ugyanis kimondja, hogy külön vizsga nélkül ügyvédi gyakorlatot folytathat az, aki 1922-ben már be volt írva az ügyvédi kamarába. Minthogy annak az előkelő urnak a fia abban az esztendőben katonai szolgálatot teljesített, a törvényt úgy módosították, hogy ügyvéd lehet mindaz, akinek 1922-ben már joga volt arra, hogy a kamarába be legyen írva. Petrovici bukaresti ügyvéd javaslatára kimondták, hogy elvben a romániai ügyvédek uniója belép a román, bolgár, török, görög és egyiptomi ügyvédi kamarák szövetségébe, az erre vonatkozó előmunkálatok végzésével megbizsa a választmányt és a januárban Kairóban tartandó kongresszuson már résztvesz.

Mester János egyetemi magántanár lesz

Temesvár, szeptember 11.

Már a legközelebbi jövőben egyetemi tanárrá fogják habilitálni a budapesti teológiai fakultáson Mester Jánost, ki hosszú időn át működött Temesvárott is s innen került Budapestre. Egyike volt a legkiválóbb hit-szónokoknak. Rómában tanult, jezsuitának készült, askéta volt; kérlehetetlen önfegyelmezés és éjszakát nap-pallá virrasztó elméleti munka árán lelte meg már igen korán azt az utat, mely a kétségtelen nagyság felé vezet. Óriási teológiai tudása, elragadó ékesszólása, pszichológiai felkészültsége, biztos tájékozódása az emberi lelkekben már csak segédanyagként szolgáltak vezérlő szellemének, ha megszólalt. Szubtilis, sokrétű tudása dacára, beszéde mindig tiszta volt és áttetsző, mint az üveg pohár, jámbor és okoskodó léleknek egyformán teljeset adó. A háboru utáni kaos, a nagy nyugtalanság idején, mikor sokan rabjai lettek a bizonytalanságnak, s mindenkit mart a tépelődés, igazi magasságbeli követ volt ő, mikor fellépett a szószékre, s a gyertyák halvány lángjainál emberről, létről, örök célokról beszélt a tömegnek. Mester János külföldön dacára ihlett szellemének és ragyogó tudásának, láthatatlan marad a nyilvánosság számára. Templomon és dolgozószobáján kívül nem igen látták közterek. Megmaradt rigorozus szerzetesnek és hiúságnak ítélte, hogy ott szerepeljen, ami hivatását nem érinti. Mint minden igazán nagy ember, ő maga jelölte meg tevékenysége határait s így szelleme hatókörét, — sajnos sokkal szűkebbre szabta meg, mint sok mások, kik hajlandók a legnagyobb határlépéseket is eszközölni, csak hogy mutathassák magukat. De ha ritkán is láttuk a személyét, annál jobban érezzük a puritán igazság fényében ragyogó szellemét még most is, az idők muló távlatából és örvendezésünk kíséri a hirt, hogy a lelkek ércszavú vaskezü kormányosa arra a legmagasabb szellemi fakultásra kerül, hol a leggazdagabban gyümölcsöt tehető hivatott tanítómunkáját.

Hirek

Katalin cárnő

Korának legnagyobb asszonya volt. Nagy volt mint uralkodó és nagy volt mint nő. Most fedezték fel és tették közzé Diderotnak, a francia enciklopedistának egyik levelét, melyet szentpétervári útja alkalmából feleségéhez és leányához intézett. Érdeklődéssel olvassuk ezt a történelmi adalékot, már csak azért is, mert egy idilli korról számol be, melyben a politikai hatalmasságok és a szellemi előkelőségek mint egyenlők érintkeztek egymással. Inne egy részlete:

Amikor a hideg beállt, a cárnő megkérdezte tőlem, van-e bundám és karmantyum. Azt feleltem nincs.

— Akkor majd — mondta a cárnő — küldetek magának bundát is, karmantyut is. Szereti a bársony bundát?

Nem, Madame, csak a szövöttei.

— Rendeljen magának olyan bundát, amilyent akar, a karmantyut majd én szerezem meg.

Szerezze meg Felsőged, annyival is inkább, mert azonnal el fogom veszíteni.

— De majd láncal köttetem oda gomblyukához, mint a kisgyerekeknek szokás.

Igy szokott csevegni velem.

Máskor ezt mondta:

— Mi semminek sem tudunk a végére járni. Tele van a fejem gondolatokkal, a magáé is. Folyton félbeszakítom magát és maga is engem...

Csak hogy mikor ön félbeszakítom Felsőgedet, akkor udvariatlan vagyok.

— Ugyan, — mondotta a cárnő — hogy lehet udvariatlan ember az emberrel szemben?

Ez az asszony végtelenül nyájas és meglepően okos, majd mély, majd vidám. Korán fekszik, hajnalról fogva dolgozik, az étkezésre kevés időt fordít, a szórakozásra csak 3-4 órát szán. Nincs az országban más valaki, aki oly jól ösmerné a népet, mint ő.

Egy utazást tett Carszkoje Szelóba, engem is meghívott. Az udvaroncáival úgy bánt, mint akik vele egyenlők, hat rubel pénzbírságot kell fizetnie annak, aki föláll, mikor megjelenik. Montesquieu az imakönyve.

— Cosma volt miniszter hazaérkezése. Cosma Aurél dr. volt miniszter, a temesi liberális pártszervezet elnöke unokaöccse ifj. Cosma Aurél dr. kíséretében, aki a Berlinben megtartott interparlamentáris konferencián mint kiküldött vett részt, Reichenhallból visszaérkezett Temesvárra. Cosma Aurél dr. teljesen helyreállította egészségét és ujult erővel készül az őszi politikai kampányra. Ma néhány napi utókurára Lippafüredre utazik.

— A főpolgármester hivatalában. Georgevici Lucian dr. főpolgármester, aki eddig szabadságon volt, holnap újra átveszi Craiciun György dr. polgármesterhelyettétől hivatala vezetését. Georgevici Lucian dr. első sorban a személyéhez kötött legsürgősebb ügyeket intézi el és így sorra kerül a magyar színházi direktor személyének a kijelölése is.

— A Déli Hírlap Budapestben állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

— Szaboleska Mihály ünnepeltetése. Nagykorösről jelentik: Okécskén nagy ünnepség között leplezték le Szaboleska a Mihály szülőházán az emléktáblát, amelyet a község lakossága helyezett el a nagy költő tiszteletére. Mint megírtuk, az ünnepély a temesvári református egyház ik. presbiterrel képviseltette magát, az Arany János társaság képviselőjében pedig megjelent annak elnöke, János Dezső. Az ünnepség a református templomban kezdődött, ahol Bava sz László püspök mondott hatásos beszédet, majd a község Szaboleska Mihály szülőháza elé vonult, ahol az emléktábla leleplezése következett. Azután következett a küldöttségek szónokainak felszólalása, amelyek során János Dezső mondott szép beszédet a temesvári költő-papról. Szaboleska Mihály meghatott hangon mondott köszönetet az ünnepeltetésért, majd négyszázteritékű bankett következett.

— Erzsébet magyar királyné emlékezete. Genfből jelentik: Tegnap volt évfordulója annak, hogy 1898. szeptember 10-én Erzsébet királynét Genfben Lucheni anarkista agyonszurta. Ebből az alkalomból a genfi katolikus templomban gyászistentisztelet volt, amelyen Valkó Lajos külügyminiszter vezetésével megjelent a Genfben tartózkodó magyar delegáció.

Szeptember 20-tól okt. 4-ig

a
bécsi német szintársulat
vendégszerepel 2596

— Hivatalos látogatás a temesvári közüzemknél. Calianu belügyminiszteri igazgató tegnap néhány napra Temesvárra érkezett. A belügyminiszteri igazgató Sagovici Sámuel dr. főjegyző kalauzolása mellett megtekintette a városi üzemeket.

* Klein Vera ritmikus torna- és tánciskoláját szeptember 15-én megnyitja. Beiratkozás naponta délután 4-7-ig Munkaadók Szindikátusa helyiségében Belv., Jenőherceg-u. 20. Kedvezményes esti tanfolyamok tisztviselőnk részére.

— Vizsgáznak a varrónok. A munkaügyi miniszterium — miként megírtuk — rendeletet adott ki, amely szerint ezentúl a varrónoknak is iparigazolványt kell váltani. Az ipartestületen naponta tömegesen jelentkeznek a varrónok, akiknek mind szakvizsgát kell tenni, mielőtt az iparigazolványt megkapják. A jelentkezési határidő szeptember 15-én jár le és mind azok ellen, akik a jelentkezést elmulasztják, szigorú eljárást indítanak.

— Gépköcsi szerencsétlenség az országúton. Lóránt Manó, az aradi Tekszipar részvénytársaság igazgatója vasárnap Aradról autón Temesvárra utazott. Vinga mellett az autó egy kanyarulatnál felfordult és teljesen tönkrement. A vezérigazgató és sőfförje zúdult sebeket szenvedtek. A közeli vingai házak lakosai részvették őket első segélyben. Állapotuk nem súlyos.

* Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében négyfogásos ebéd kenyérral és kiszolgálással 35 lei, Naponta frissen csapolt sör. Azonkívül 50 leies menü következő étlappal: száraz bablevés, kelkáposzta feltéttel, sertés karaj francia burgonyával, turós pité.

— Az új temesvári közjegyző házvásárlása. Morariu Sándor dr., az újonnan kinevezett temesvári közjegyző, megvásárolta Balla Hugó, az Agrár Takarékpénztár volt vezérigazgatójának, a Diaconovici Logával szemben levő villáját 2 millió 400.000 leier. Ezen családi ház Temesvár egyik leg szebb berendezésű magánépülete.

— A karánsebesi Zöldfa szállodát új tulajdonos vette át, aki azt teljesen átalakította, minden kényelemmel ellátta és az utazóközönség csak a dícséret hangján emlékezik meg a szállodáról. Kitűnő, tiszta szobák, elsőrangú konyha és italok. Figyelmes kiszolgálás.

— Román sikkasztót fogtak el Bécsben. Bécsből jelentik: A román hatóságok megkeresésére a bécsi rendőrségnek sikerült egy bécsi szállóban ráakadni Ududac Demeter savenii postafőnökre, aki háromszáz leier el-sikkasztása után Bécsbe szökött. A letartóztatott sikkasztó beismerő vallomást tett. A sikkasztott összegből a felét még megtalálták. Kihallgatása után a rendőrség átszállította az ügyészségre, ahonnan a kiadatási eljárás formáságai után átszállították a román hatóságok kezébe.

— Einstein tanár beteg. Berlinből jelentik: Einstein Albert, a neves német tudós súlyosan megbetegedett. Einsteint régi szívbaja gyötri.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindent az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

— Ez aztán az étvágy. Prágából jelentik: Bistovo községben Mária Terézia óta az a szokás divik, hogy a diákok Kisasszony napján versenyezt tartanak. A mostani versenyen egy Deil nevű prágai bölcsészettan hallgató lett a győztes, aki könnyedén megevett nyolc személynek elegendő bőséges ebédet, amely után még megkívánta a csehek nemzeti eledelét, a szilvásgombócot. Ebből nem kevesebb mint százegy darabot evett meg. Válják egészségére.

Most kezdődik a gyors-é gépirási tanfolyam
Bohn Mariska
Gyárvaros, Uri-utca 1

Nettómű. Firtelések. tervezését elvállaljuk.

Jó Klisé Biztos Siker!
MŰVÉSZI KIVITELBEN OLCSON KÉSZITTI
FENYŐ CINKOGRAFIAI MŰINTÉZTE
TIMIȘOARA

Értesítés!
Megnyitja a
RECORD
tricotage és harisnyaáruház Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 5. szám.
Csendes papirkereskedés mellett, Oriási választék női, férfi és gyermek-harisnyákban. Nagy raktár kötött mellény, pullover, kötött kabát és női costum garnitúrákban Milanese selyem nadrág, combinais, férfi és női sálak vállkendők stb. stb.

Olesó, szolid, szabott árak!
Megtekintés vételkészszer nélkül.
Tisztelettel
RECORD
Tricotage és harisnyaáruház
Temesvár-Belváros, Hunyadi utca 5.
Csendes papirkereskedés mellett.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyek benit utazások alkalmával

Budapesten a legkellমেসebb otthon nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

GRAND HOTEL PARK

nagyszálloda

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog ájtjőhet egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!!

Elsőrendű kiszolgálás szigorúan családi jelleg

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg. Előzetes szoba-megrendelés ajánltos. (565.

DANUBIA

Román Általános Biztosító Társaság

TIMIȘOARA, Bul. Reg. Ferdinand 5. sz. Lloyd-sor.

Telefon: 12-46

Telefon: 12-46

Hozománybiztosítás.

Gyermekbiztosítás.

Haláleseti biztosítás.

Nincs csoport.

Nincs aránylagos kifizetés.

Fix tarifák.

Képviseltek az ország összes városaiban.

Ügynököket felvesszünk.

1908

Művészet

A Donkozák kórus hangversenye Temesvárott. Az e hó 17-én Temesvárott fellépő Platoff donkozák kórus, amint sajnálattal értesülünk, e hangversenyével bucsut vesz Európától. Európai utjukban tehát utoljára érintik városunkat és utoljára van alkalomunk meghallgatni a csodaszép orosz dalokat az ő művészi előadásukban. A koncerten már amerikai műsoruk szerepel. Hangversenyük iránt oly nagy az érdeklődés, hogy jegyeiről ajánlatos már most gondoskodni a Banat hírlapirodában.

Színház

Magyar műkedvelők sikeres előadása a színházban

Temesvár, szeptember 11.

A Bányai Magyar Közművelődési Egyesület szombaton és vasárnap este mutatkozott be Temesvár közönségének. Új egyesület, mely csak néhány hete, hogy megalakult és máris olyan szép előadást produkált, ami biztató ígért a jövőre nézve. Örömmel kell üdvözlöznünk minden kultúrtokekvést és kétszeres örömmel üdvözljük és köszöntjük a Bányai Magyar Közművelődési Egyesület bemutatkozását, amely a magyar kultúra egyik lelkes harcosává szegődött. Operettet tüzttek ki előadásra a lelkes gárda tagjai, a Farsang tündéré. Szépszámú közönség töltötte meg mindkét este a városi színház nézőterét. Ott volt a város színe-java, kisebbségi életünk vezetőségei és mind örömmel tapsolták és fogadták a Farsang tündéré.

Mindegyik szereplő kedvesen játszott és már az első debütálással sejtetni engedték a további nagy sikereket. Ezt annál is inkább elfogadják örömmel, hogyha újabb szindarabokat, operetteket fognak a műsorokra tűzni. A bemutatott darab régi, tehát eléggé ismert és a közönség széles rétegeitől új korában sem nagyon szeretett darabban léptek föl. Egy új, modern darab színre tűzése és biztos, hogy akkor már napokkal az előadás előtt nem lehet jegyet kapni. Ajánlatos például az egész világon most diadalmas dicsőregetéssel illeti Bakos Lászlót mint főrendező, aki az előadást gördülékennyé varázsolta. Minden jelenetben meg lehetett érezni gondos rendezésének a munkáját. Színpadi szerepében is jó volt. Tolnay Béla az énekszámok betanításával és az egyesületi zenekar dirigálásával végzett dicsőregető munkát. A primadonna szerepében a kis Faragó Erna nagyon tehetségesen játszott. Bájos volt és kellemes hangjával megnyerte magának a közönség osztatlan tetszését. Konlechner Gizi a mindenlében kanál és mindig féltékenykedő szubrett szerepében jól táncolt és énekelt. Egy állat- és portréfestő szerepében elsőrangú alakítást nyújtott Staics Dusan. Minden egyes mozdulatával hatalmas tetszést aratott. A harmadik felvonásban briliáns volt. Csermák, mint bonviván meleg érzéki hangjával és finom játékával sok tapsot kapott. Szegedi Rezső boszorkányos táncosával és játékával — néha kiesít tulzott, amit remélhetőleg le fog szokni — szintén nagyon tetszett. Az előadás igen jó volt és — ismétljük — biztató ez a startolás az egyesület jövőjére nézve. (ike.)

Sport

Helyreállt a béke a Kinizsi tagjai között, miután a régi vezetőség lemondott

Temesvár, szeptember 11.

Vasárnap tartotta meg a Kinizsi sportegyesület rendkívüli közgyűlést, amelyen az eddig egymással szembenállott két frakció vett részt. A közgyűlés után joggal reménykedhetünk abban, hogy ebben a taggyűlési egyesületben véget ért a viszály és sikerült az ellentéteket áthidalni. A közgyűlést Lázár Kornél dr. elnök nyitotta meg. Megnyitójában hangsúlyozta, hogy úgy ő, mint a jelenlegi vezetőség nem akar akadálya lenni a Kinizsi további működésének és ezért leteszi úgy a maga, mint a választmány nevében a mandátumot. Nieszner Károly köszönetet szavaz Lázár dr. eddigi eredményes működéséért és ama reményének ad kifejezést, hogy azt a jövőben sem fogják nélkülö-

lözni. Általános figyelem közepette mondott nagyszabású beszédet Samboteanu ezredes, a temesvári sportkerület elnöke. Beszédében kiemelte, hogy a sport nem ismer felekezeti és társadalmi különbségeket, nem ismer kisebbséget és többséget. Sportbarátokra és sportmunkára hívja fel a Kinizsi tagjait. Az ezredes szép szavait lelkes taps kísérte. Néhány hozzászólás után a rendkívüli közgyűlés elhatározta, hogy a rendes közgyűlés ideiglenes vezetőség vezeti az ügyeket és a felmentvényt a lemondott elnökségnek csak a pénztári kimutatás elkészítése és a zárszámadások megejtése után adják meg. Reméljük, hogy a harcok ezzel elülnek és a régi vezetőség távozása után az új vezetőség kitűzött munkával lát hozzá a Kinizsi jó nevének öregbítéséhez.

Az őszi bajnokság második fordulója szép és nívós sportot produkált. Első helyen áll a Rapid teljesítménye. A Rapid a Kinizsivel szemben 4:4 (3:2) döntetlen eredményt ért el és ha a német csapat védelme a második felidőben néhány végzetes hibát nem követ el, úgy megszerezhetné volna a győzelmet.

A TMTE—U. D. R. bajnoki mérkőzés 1:1 (1:0) arányban döntetlenül végződött. Az eredmény megfelel az erőviszonyoknak, bár a TMTE csatárai kis igyekezzel az értékes bajnoki pontot magukhoz kaparinthatták volna.

Könnyen győzött a felkészült és a formában levő TAC a Kadima fölött 5:1 (3:1), amelynek védelme nem tudta a TAC csatárainak sorozatos támadásait kiparizni, bár a Kadima szerezte meg a vezetőt.

A temesvári Banatul szombaton és vasárnap Bukarestben játszott és első nap 7:0-ra győzött a Macabbi ellen, második nap azonban kénytelen volt 1:0 arányban a Juventusnak átengedni a győzelmet.

A második osztályban a következők voltak az eredmények: Zs. S. E.—Pátaria 5:0, Hajduk—Fortuna 3:1, Hertha—Amatőr 3:1.

A Gloria megbízhatósági motorke rékpárversenye nagyszerűen sikerült. A táv Temesvár—Orsova és vissza volt és annak részletes eredményei a következők. 350-es kategória 1. Kohn (Gloria) és Késjár (Gloria) Raleigh, illetve Chaterlea gépen. 2. Bradler (UDR) Raleigh gépen. 500-as kategória: 1. Gianone (Gloria) BMW gépen. 2. Wilking (Gloria). 3. Perjam (UDR). 500-a kategória oldalkocsival: 1. Elky (Gloria) Raleigh gépen. 2. Katzky (Gloria) Raleigh gépen. 3. Schieber (Gloria) Raleigh gépen. Egyesületi verseny: 1. Gloria 128 pont. Csapat tagjai: Késjár, Gianone, Katzky. Gyári verseny 1. Raleigh márka 109 pont. Versenyzők: Kohn, Bradler, Elky.

A temesvári sportkerület tenniszbajnokságai rendkívül népes mezőnyre nagy érdeklődés mellett folytak. Részletes eredmények a következők. Férfi páros: 1. Wátz—Pap (TAC). 2. Ilca—Steiner (Lugos). 3. Pitea—Vancu (Politechnika) és Simonis—Genu (Kadima). Vegyespáros: 1. Folbertné Litsek dr. (Lugos). 2. Viderné, Wátz (TAC). 3. Irion Rózsi, Steiner (Lugos) és Somogyi Klári, Mucsaló (TAC).

Rádió

Szeptember 11. (Kedd) Budapest 12 óra: Gramofonzene. 5 óra 45: Schrammelzene. 10 óra 30: Cigányzene. Bécs. 11 óra: Zene. 4 óra 15: Könnyű zene. 9 óra 15: Az opera zenekarának hangversenye. Breslau. 4 óra 30: Spanyol zene. 8 óra 30: Népi hangverseny. Berlin. 5 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 10: Strauss Casanova című zenésjátékának előadása. Frankfurt. 12 óra 30: Hangverseny. 4 óra 35: Régi tánczene. 9 óra 30: Zenekari hangverseny. Kattowitz. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Esti hangverseny. Langenberg. 1 óra: Zene. 5 óra 45: Zenekari hangverseny. 8 óra: Orosz balalajka zenekar hangversenye. Leipzig. 12 óra: Zene. 4 óra 30: Szórakoztató zene. München. 1 óra: Zenekari hangverseny. 5 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Tolstói Élő halott című drámájának előadása. Stuttgart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. Varsó. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra 30: Kávéházi zene.

Szeptember 12. (Szerda) Budapest Cigányzene. 5 óra 45: Zenekari hangverseny. 6 óra 15: Énekhangverseny. Bécs. 11 óra: Zene. 4 óra: Gyermekdelután. 5 óra 10: Délutáni hangverseny. 7 óra: Énekhangverseny. Breslau. 4 óra 30: Keringődélután. Brünau. 5 óra: Zenekari hangverseny. 6 óra 10: Német énekhangverseny zongorakísérettel. Berlin. 5 óra 30: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Esti hangverseny. Frankfurt. 4 óra 35: Operazene. Hamburg. 5 óra: Nagy zeneirok műveiből. 8 óra: Svájci est. Kattowitz. 8 óra: Kávéházi zene. 8 óra 30: Esti hangverseny. Langenberg. 1 óra 45: Zenekari hangverseny. 8 óra: Svájci est. Leipzig. 12 óra: Zene. 3 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Svájci est. Prága. 12 óra: Zene. 5 óra: Jazz-band. 8 óra: Svájci est. Stuttgart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 8 óra: Svájci est. Varsó. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Svájci hangverseny.

Gloria megbízhatósági motorversenye

Timisoara — Orsova — Timisoara 402 km.

5 Raleigh motorkerékpár a startnál 5 a célban.

2 első díj
2 második díj
1 harmadik díj
1 Team díj

Raleigh motorkerékpárok teljesítménye feülmúlhatatlan.

Vezérképviselő: **Katzky** Timisoara

Strada Mercy 10. szám. 2652

Ügyeljen az „Olla” névre mert csak az valódi

próhirdetések Királynő és kalandor

Alkalmazás

Nonc fizetéssel felvétetik. Lőrinc stván, vízvezetési szerelő. Helvét-utca 26. szám. (2626)

Yes szobaleány azonnal felvétetik. Cim: II. ker., Uri utca 27. (2644)

Allást keres

megbízható házvezetőnő, a háztartás minden ágában jártas, baromfi-nyésztéshez ért, jól főz, hosszú bizonyítvánnyal állást keres, magányos urhoz vagy idősebb házaspárhoz, vidékre is megy. Cim: özv. Hejterné, II. ker. Iskola-u 7 (2578)

Bermekekhez ajánlkozik: négyelvet beszélő, három polgárit - vodai gyakorlatot végzett, szerény lány. Hajlamász Ferenc, Besenova-tsche, Óbesenyő - Torontal. (2639)

szobaleánynak vagy kisebb családnak mindenesnek ajánlkozom. Venzel Erzsébet, Kőszegi-utca 7. sz.

Adás-vétel

eladó 250 □ kerttel, szőlővel, 5.00 leiert. Ujkisoda, VIII. utca 5. szám. (2652)

Edlőlámpa és nálószoba csillár jókarban, jutányos áron sürgősen eladó. Cim a kiadóban. (2192)

állapotban levő férfi és női ruhák adók. Cim a kiadóban. (5629)

igastámlájú antik íróasztal széket és antik szalon asztalt megvételre keresek. Cimeket „Biedermeier“ jelzőre a kiadóba kérek. (6001)

családi ház, 2 szoba, konyha, WC, gazdasági épületekkel, 1933 ig díjmentes, okt. 1-ére beköltözhető kedvező feltételekkel azonnal eladó. Kérem bérbe adó, ugyanott egy szobahely is eladó. Cim: Gyárrosi utca 10. Brezelmayer u. 20. (2621)

családi ház kétszobás, teherrel eladó, ugyanott egyszobás lakás kiadó. Ujkisoda, I. 37 (2622)

ő Kassa eladó Érdeklődni Holtschwandner-trafik, I. Zapolycs utca 1. (2623)

gepeket látható irással megvételre keresek. Cimeket „Irógép“ jelzőre a kiadóhivatalba. (2631)

idő egy telek 1300 □-öt, két szobára nyíló, mely megfelel 6 háznak. Bővebbet Mehala, Besenyői utca 56. (2633)

éség Józsefváros legforgalmasabb helyén, családi okokból eladó. Értekezni lehet III. Buziási ut 10, péknél.

id zongora eladó. II. Tiroi-u. (2635)

üzlet berendezés komplett, eladó, ugyanott jókarban lévő kárpát olcsón eladó. Krizsán-telep 25-álléhoz közel. (2638)

agos háőszoba, fekete tükrös szekrény és egy sublott, valamint jégszekrény elköltözés miatt azonnal eladó, Belváros, Liget-ut 6, első em., aító 5. (2646)

öntele háztartási cikkek, konyhaszerelés, dunsztos, paradicsomos gépek és egy hat hónapos buli-nyeremény miatt azonnal eladó. Belváros, Liget-ut 6, első em., aító 5. (2647)

ház eladó! Két kisebb családi ház, mely egyenkint is olcsón eladó. II. Pecsirta-utca 14 (2651)

Lakás

különböző méretű szoba a Belváros közepén kiadó. Érdeklődni, Józsefváros, Hunyady ut 35, I. em. az udvarban

donnan épült ház, két lakással szoba, konyha, kamara okt. 1-ére kiadó. Bővebbet III. ker. Temető-utca 34 (2588)

om nagy szobából álló lakás azonnal átadó. Érdeklődni szíveségből, II. Tavasz-u. 5, aító 5. (2636)

A Déli Hirlap eredeti regénye

Írta: Félegyházi András

(Folytatás.)

78

(Utánnomás tilos.)

A királynő éppen nyitott ablaka mellett ült, amikor észrevette, hogy egy csomó fehér cédula szálldogál a levegőben. Az egyik éppen az ablakpárkányára került.

Kíváncsian a kezébe vette és elolvasta.

Mikor elolvasta, felsikoltott. Aztán sírni kezdett.

— Istenem, Istenem, — zokogott, —

cédának mernek engem nevezni. Hát tehetek én, hogy kerget a vérom? Tehetek róla? Én vagyok-e az első koronás nő, aki nem idegenkedik a férfitől? Régebben is megtették azt az uralkodónok, hogy szerettek. De azok szerencsésebbek voltak nálamnál. Akkor a királynőket több tisztelet, hódolat vette körül és nem is merték dolgoikat olyan nyilvánosan tárgyalni mint az enyéimet a mostani korban. Nem voltak a hajdani királynők hidegebbek mint én, azonban nem merték őket a csöcselék úgy bírálni, mint ma engem. Hát tehetek én arról, hogy nemesak trónon ülő báb vagyok, hanem asszony is, akinek vére van, akinek ölelő karjai vannak? És tehetek-e arról, hogy férfival sem tudok hosszasan boldog lenni, mert hamarosan elveszi tőlem a halál?

Sokáig töprengett, sirt magában.

Ezután maga elé hívatta a miniszterelnököt és tanácskozott vele. Szemrehányást tett neki, hogy az igazságot eltakarta előle és nem ismertette meg vele azokat a veszélyeket, amelyek trónját környékezik.

Megparancsolta a miniszterelnöknek, hogy a kormány tegyen meg minden intézkedést a forradalom letörésére. Tudta a királynő is éppen olyan jól, miért t miniszterelnök, hogy a játék most igen komoly.

A miniszterelnök megismertette a királynővel a hadügyminiszter jelentését, amely szerint a hadsereg létszáma és felszerelése kielégítő.

Azonban egyelőre nem volt ember, akire a hadsereg vezetését bízni lehetett volna.

És akkor a királynő kimondta, hogy a hadsereg főparancsnoka Ottó von Braunschweig legyen, mert őt tartotta leghivebb katonájának az egész országban.

Magához hívatta Ottó von Braunschweigot.

— Az országot veszedelem fenyegeti. Vardarovic, aki engem okol hogy

évek előtt fia gyilkos kéz által pusztult el, immár másodszer szervezte meg ellenem a forradalmat. Attól tartok, hogy ha csapataink vezetése nem lesz jó, akkor a forradalmárok győzni fognak.

— Felségednek minden katonája az utolsó csepp véreig harcra királynőjeért!

— Bizonyos ön ebben?

— Felséges királynő, amennyire lehetett, én már informáltam a forradalmárok erőviszonyai felől. Igaz, hogy csapatainkban sokan vannak és igaz az is, hogy modern fegyverekkel rendelkeznek, azonban nem szabad elfeledni, hogy iskolázatlanok, fegyelmeztelenek a mi képzett katonáinkkal szemben.

Ottó von Braunschweig bizony rosszul volt értesülve, mert a forradalmárok nagyon is jól voltak kiképezve. Hosszu hónapokon keresztül titokban tanították nekik a katonáskodást a közükük küldött áruhás forradalmi tisztek. A fegyelmeük pedig igen szigorú volt.

— Tehát ön azt tartja, hogy minden kockázat nélkül szállhatnak szembe csapataink a forradalmárokkal?

— Felség, a katonának, amikor harcra indul, mindig csak két lehetőséggel szabad számolnia. Vagy elvész, vagy pedig győz. Én azt hiszem, hogy győzni fogunk.

— Ottó von Braunschweig, — mondotta hirtelen a királynő, — a hadsereg vezetését önre akarom bízni. Elvállalja?

— Parancsára, felség!

— Reméli, hogy győzni fog?

— Biztos vagyok benne.

Ottó von Braunschweig! Nemesak a királynő beszél most belőlem, hanem az asszony is. Vardarovic ellenem mint királynő ellen fellázadt, de mint asszonyt mélyen megsértett. Azzal fenyeget, hogy elkerget a trónról. Ön egyszer már megmentette az életemet, Ottó von Braunschweig. Most mentse meg az országot, amelynek sorsát nyugodtan bízom az ön kezébe.

— Felségednek nincsen oka aggodalomra, amíg én bennem élet van.

— Nem tudom, miképpen jutalmazzam meg önt, Ottó von Braunschweig. Már annival vagyok önnek adósa, hogy azt nem is tudom megfizetni.

(Folyt. köv.)

Keresek 2 vagy 3 szobás lakást Ajánlatok „Lakás 23“ a kiadóban.

Lakás kiadó, kettő szoba, mellékhelyiségekkel, Gyárrosban közel a villanyoshoz lelépés nélkül október 1-re. Cim a kiadóban. (2641)

Családi ház azonnal beköltözhető négy szobás lakással 3 0.00 leiert, továbbá kisebb 2 0.00 leiert. Bír-házak 3 0.00 leitől felfelé minden városrészben kapható. March, Timisoara Belváros, Erzsébet utca 5.

Két szép udvari helyiség kiadó. Färber, Szent György tér. (2645)

Szoba (előszoba), konyha, éléskamra, esetleg fürdőszoba kerestetik közel a Belvároshoz Cim a kiadóban. (2648)

Különféle

2-3 diák, teljes ellátásra felvétetik, zongorahasználat, esetleg korrepetálás. Cim a kiadóban. (2552)

Teljes ellátást kaphat 1-2 fiatal zsidó családnál. Gondos felügyelet. Közel a zsidó liceumhoz. Cim: Engel, Erzsébetváros, Hungaria ut 3. sz., I. em. 7a. (6000)

Két iskolás gyermek teljes ellátást nyerhet. Érdeklődni Bulev. Carol 35, I. em. az udvarban. (2573)

Zongoratanítás kitűnő módszerrel havi 300 leiert. Eredményt garantálom. Batthyányi utca 9, földsz. 4 (2630)

Aki pénzét biztosítani és szaporítani akarja első helyen történő bekebelezésre, kérje címet a kiadóba. (2632)

Jelzőlogkölcsonnt házakra és földekre, idegen valóságban is, szerez, March üynökség, Timisoara I Erzsébet-utca 5. (2642)

Mindenkinél nagyon fontos elolvasni!

Október 1-től

a Déli Hirlap előfizetési árai a következők lesznek:

Temesvárott és vidéken házhoz kézbesítve:	
Egy hónapra	80 lei
Negyed évre	240 lei
Fél évre	450 lei
Egész évre	900 lei
Temesvárott, ha az előfizető személyesen veszi át a lapot a kiadóhivatalban:	
Egy hónapra	70 lei
Negyed évre	210 lei
Fél évre	400 lei
Egész évre	800 lei

Allami tisztviselők és állami nyugdíjasok lakásra való kézbesítéssel:

Egy hónapra	60 lei
Negyed évre	180 lei
Fél évre	340 lei
Egész évre	680 lei
Allami tisztviselők és állami nyugdíjasok, ha személyesen veszik át a lapot a kiadóhivatalban:	
Egy hónapra	55 lei
Negyed évre	165 lei
Fél évre	300 lei
Egész évre	600 lei

Az állami nyugdíjasok és állami tisztviselők tehát huszonöt százalékos kedvezményt élveznek. Emellett a többi kedvezmény is megmarad úgy, hogy aki előfizet nemesak a legfrissebb híreket kapja, hanem minden nap tárcát, regényt, rádióműsort, tőzsdei árfolyamokat, terményárakat, politikai, irodalmi és közgazdasági cikkeket, valamint sportrovatot, továbbá egyszer havonként egy tíz szavas apróhirdetést ingyen, résztvesz minden hónapban abban a sorsolásban, melynek nyertese három napig ingyen lakhatik a budapesti Park-szállodában. A Déli Hirlap még azt a kedvezményt is nyújtja úgy a régi, mint az új előfizetőknek, hogy akik

október 1-ig

beküldik az előfizetési díjat, azok még a régi alacsony előfizetési díjat fizetik. Ilyen kedvezményes előfizetést

1929 január 1-ig

terjedő érvényességgel fogadjuk el azok részéről, akik az előfizetési díjat október 1-ig beküldik. Ezen terminus után a kedvezmény már nem vehető igénybe.

Siessen mindenki azonnal előfizetni!

Déli Hírlap

1928 SZEPTEMBER 12

LEGUJABB

IV. ÉVF. 212. SZAM

A nagy kommunista per tárgyalása tegnap délben kezdődött meg a kolozsvári hadbírótság előtt

Kolozsvár, szeptember 11.

Tegnap reggel nyolc órára tüzte ki a kolozsvári hadbírótság a kommunista összeesküvéssel vádolt munkásvezérek perének a főtárgyalását. A perben, amint azt megirtuk, százötven vádlott és mintegy hatszáz tanu szerepel. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg a hadbírótság azonban csak az újságíróknak, a védőknek és néhány politikusnak adott belépési jegyeket. A letartóztatott huszonhat vádlottat szuronyos őrk kísérték a hadbírótság tárgyaló termébe.

A bíróság reggel kisebb ügyek tárgyalását kezdte meg úgy, hogy a kommunista összeesküvéssel vádolt munkásvezérek ügyének tárgyalására csak délben került volna a sor.

Pacala ezredes, a bíróság elnöke ekkor kihirdette, hogy az előrehaladott időre való tekintettel a tárgyalást délután három órakor kezdik meg. Közölte egyben azt is, hogy az óriási érdeklődésre való tekintettel a tárgyalást nem a hadbíróstagon, hanem a törvényszék esküdtzéki termében tartják meg.

Amikor a vádlottak és a közönség elhagyta a hadbírótság épületét, Aradi Viktor szociológus, aki szintén a vádlottak között szerepel, fényképező géppel leült a hadbírótság kapuja alatt és le akarta fényképezni a csendőrszuronyok között elvonuló vádlottakat. A sziguranca detektívek ekkor megakadályozták, a gépet elvették tőle, őt magát pedig az állambiztonsági vezérfelügyelőségre kísérték. Itt Briand vezérfelügyelő kijelentette, hogy

a törvény rendelkezési értelmében a letartóztatott vádlottak az állam tulajdonát képezik és így csakis különös engedéllyel volna szabad őket lefényképezni.

Aradi Viktort ezután elbocsátották, a fényképező gépet is visszaadták neki, de megtiltották, hogy fényképfelvételeket készítsen.

Délután három órakor zsúfolt ter-

emben nyitotta meg a tárgyalást Pacala ezredes. A vádat Negulescu százados képviseli, míg a vádlottak védelmét husz ügyvéd látja el. A vádlottak névsorának felolvasása után a védők egy része előterjesztést tett az elnöknek a tárgyalást elhalasztása érdekében azzal az indoklással, hogy különböző egymással összefüggésben nem levő ügyeket egyesítettek a vádiratban. Azok a védők, akiknek védenői letartóztatásban vannak, ellenezték az elhalasztást. A bíróság kihirdette határozatát, amellyel a védelemnek az elhalasztásra vonatkozó előter-

jesztését elutasította. Azután felolvasták a vádiratot, amely husz gépirásos oldalra terjed és részletesen foglalkozik a vád tárgyává tett cselekményekkel.

A vádlottak között van Müller Kálmán az egységes szaktanácsok országos elnöke is, aki szabadlombon védekezik.

A délutáni tárgyalás a vádirat felolvasásával telt el, mire a tárgyalás folytatását ma reggel nyolc órára halasztották. A tárgyalást valószínűleg elnapolják, miután a tanúknak körülbelül a fele nem jelent meg.

Egész Németország küzd a Rajna-megszállás ellen

Mainz, szeptember 10.

A német autókлуб rajnai turajánának alkalmából Gerard hadügyminiszter nagy beszédet mondott a Rajna-vidék megszállásáról. Kijelentette, hogy ebben a kérdésben egész Németország egyöntetűleg Müller-Franken kancellár mögött áll. A megszálló csapatok idegen tetteket alkotnak Németország bensejében és megnehezítik Németországnak

Franciaországgal való békés megégyezését. Ezt semmi sem mutatja jobban, mint a mai féktelen propaganda Németország ellen és a sok incidens. Mindezt a felelősség nem Németországot terheli. A németek harcolni akarnak a békéért és a szabadságért.

A Rajna-vidék kiürítésével foglalkozott egy bankargyűlés alkalmából Kölnben mondott beszédében Cur-

tius gazdasági miniszter is. Hangsúlyozta, hogy a birodalmi kormány-nak a jóvátételi kérdésekben tanúsított óvatossága ma fokozott mértékben helyénvaló. Müller kancellár — mondotta a miniszter — a Rajna-vidék felszabadításáért küzd és a tárgyalások ez irányú folyamataiban vannak. A másik oldalon indítványozták, hogy a jóvátételi kérdésekben is folyjanak ezzel egyidejűleg tárgyalások. Azonban a magunk részéről nem ismerhetjük el, hogy a Rajna-vidék kiürítése összefügg pénzügyi kötelezettségeinek újból való rendezésével és — fejezte be szavait a miniszter — elvetjük magunktól a kiürítés megvársarlásának gondolatát.

A Morningpost genfi jelentése szerint népszövetségi körökben általános a vélemény, hogy a Rajna-vidék kiürítésének ügyében Briand francia külügyminiszter legközelebb fontos kijelentéseket fog tenni. Briand kijelentéseit már az is elkerülhetlenné teszi, mert a Rajna vidéke is általános megmozdulás érezhető a kiürítés érdekében. A németek tekintetben már elérték a kezdeti sikert és hír szerint Briand a népszövetségi értekezlet számára nagy meglepetést tartogat. A Daily Telegraph és a Times egyképpen arról értesülnek, hogy a Rajna-kiürítés ügyében az érdekeltek nagyhatalom ezen a héten megbeszélést tart és remélhetőleg megoldja a kiürítés kérdését.

AZ ANGOL KIRÁLY FIA A MAGYAR TRÓNON. Londonból jelentik: A Sunday Chronicle szerint Magyarországon nagy propaganda folyik egy angol hercegnek magyar királlyá való proklamálása érdekében. Hír szerint legközelebb magyar küldöttség megy az angol fővárosba és felajánlja a trónt az angol király legkisebb fiának, a yorki hercegnek.

JOGOS KÉRDÉS. Bukarestből jelentik: Nagy feltűnést kelt a Cuvantulnak az a híre, hogy az állam a tulajdonában levő hétezer darab Banca Nationala részvényt eladta. Ezzel az eladással kapcsolatban a Cuvantul azt kérde a kormánytól, hogy nincs-e más pénzforgása a Londonban csedekés kölcsönszervevények beváltásához szükséges összeg előteremtésére, mint a Banca Nationala részvényt eladása?

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'16 — Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 szeptember 11-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkeresetben.

Angol font: 800¹/₂—801'00—802'00 —, dollár: 164'60—164'75—164'25, dinár: 2'92— külföldi, 2'91 belföldi, 2'88 effect, hollandi forint: 66'30 66'40—66'40, francia frank: 6'46—6'48—6'50, olasz líra: 8'65—8'66—8'70 cseh kor.: 4'89 4'90—4'90, német márka: 39'35—39'38—39'50, osztrák schilling: 23'26—23'28—23'30, magyar pengő: 28'81—28'83—29'00, svájci frank: 31'78—31'82—31'80.

Terményárak:

Buza 700, tengeri 950, zab 610, korpá 560, árpa 610, sörárpa 720. Irányzat: lanyha.

Magig, Borsalino, Scott, Gyukits, Mückel és belföldi őszi kalapujdonságok megérkeztek — legolcsóbbtól — legfinomabb minőségig. Férfi fehérneműek nagy választékban — készen és méret szerint. Francia és angol uridivat különlegességek legelőnyösebben.

Gábrriel Papp-nál

Kizárólag Strada Alba Julia 5.

Hotel Ferdinánddal szemben.

Kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bányai Nyofelölös kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.